

Jižní Amerika

Andy,
Brazílie
a Argentina

Regiony Jižní Ameriky

Geografické rozdělení (do 3 regionů)

1. Andský region (v okolí And)

je tvořen 4 státy – **Kolumbie** (Bogotá), **Ekvádor** (Quito), **Peru** (Lima), **Bolívie** (Sucre).

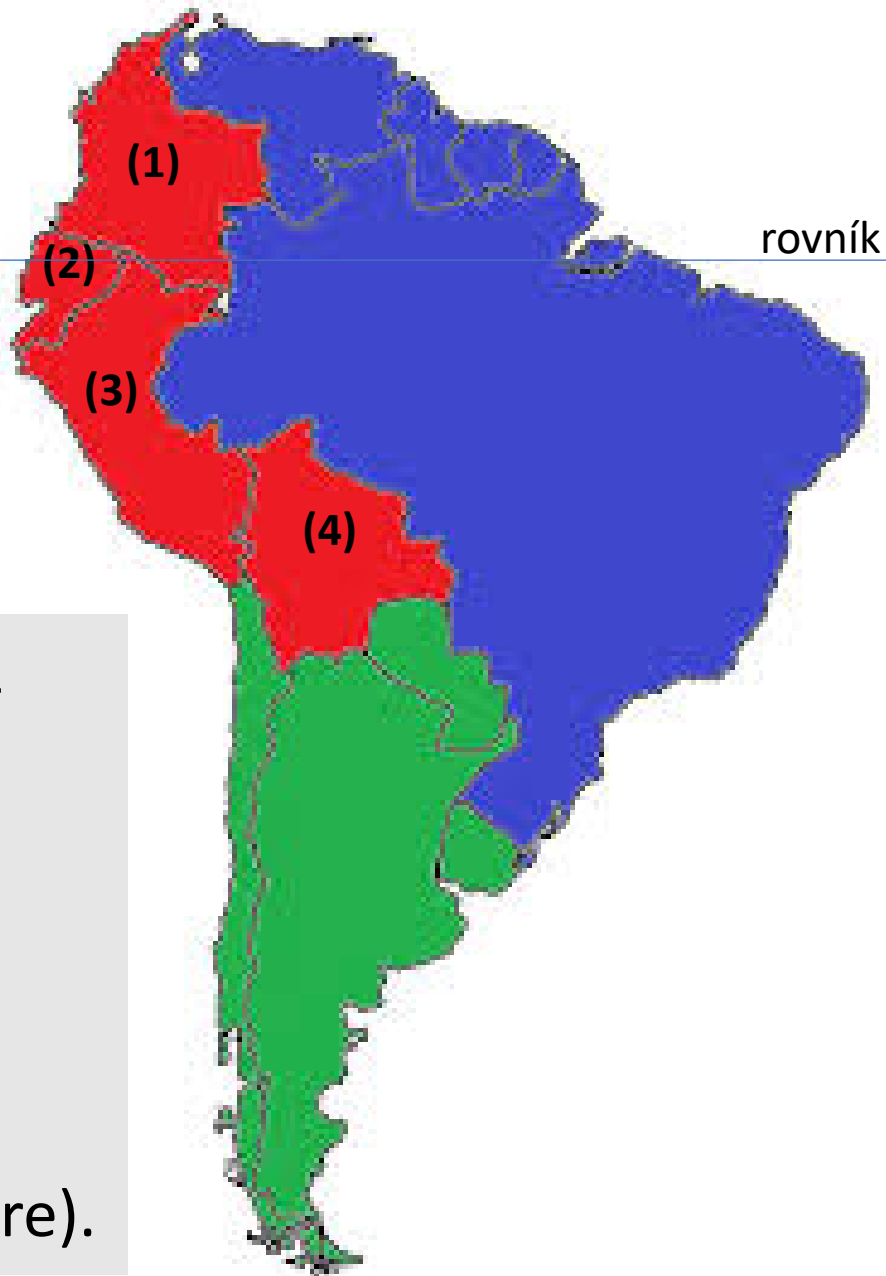
2. Oblast Brazílie a okolních států

Brazílie (Brasília), **Venezuela** (Caracas), **Francouzská Guyana** (Cayenne), **Surinam** (Paramaribo) a **Guyana** (Georgetown).

3. Země jižního cípu (CONO SUR)

Chile (Santiago de Chile), **Argentina** (Buenos Aires), **Paraguay** (Asunción) a **Uruguay** (Montevideo).

Andský region Jižní Ameriky

je tvořen 4 státy:

- **Kolumbie (1)** (Bogotá),
- **Ekvádor (2)** (Quito),
- **Peru (3)** (Lima)
- **Bolívie (4)** (Sucre).

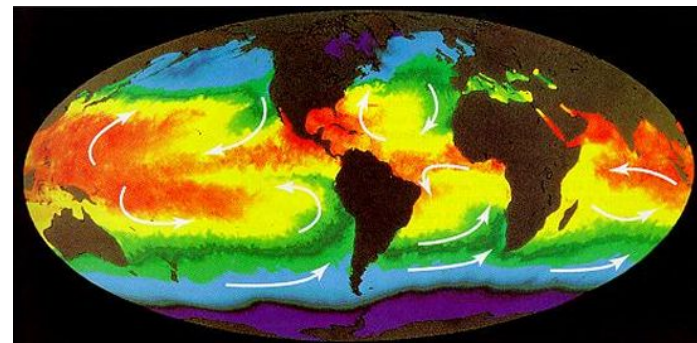
- **Char. znak Andy** (pohoří), součást pásu hor v Americe Kordillery;
- **Podnebí tropické až mírné** ovlivněné studeným mořským proudem a přítomností hor;
- **Obecně méně srážek**, sušší vzduch;
- **Jazyk španělština, křesťanství**, tradice, tradiční zemědělství v horách, pastviny pro **lamy a ovce**;
- Obyvatelstvo žije u pobřeží, více **původních indiánů v populaci** až 50 % v populaci /díky Andám/, dále míšenci **mestici** (směs indiáni + Španělé, Portugalci);
- **Dávné civilizace Inků (Peru)**, turistika (památky dávných indiánské říše);
- Vysoké nadmořské výšky;
- **Roste zde kokainovník pravý**;

Humboldtův Peruánský mořský proud

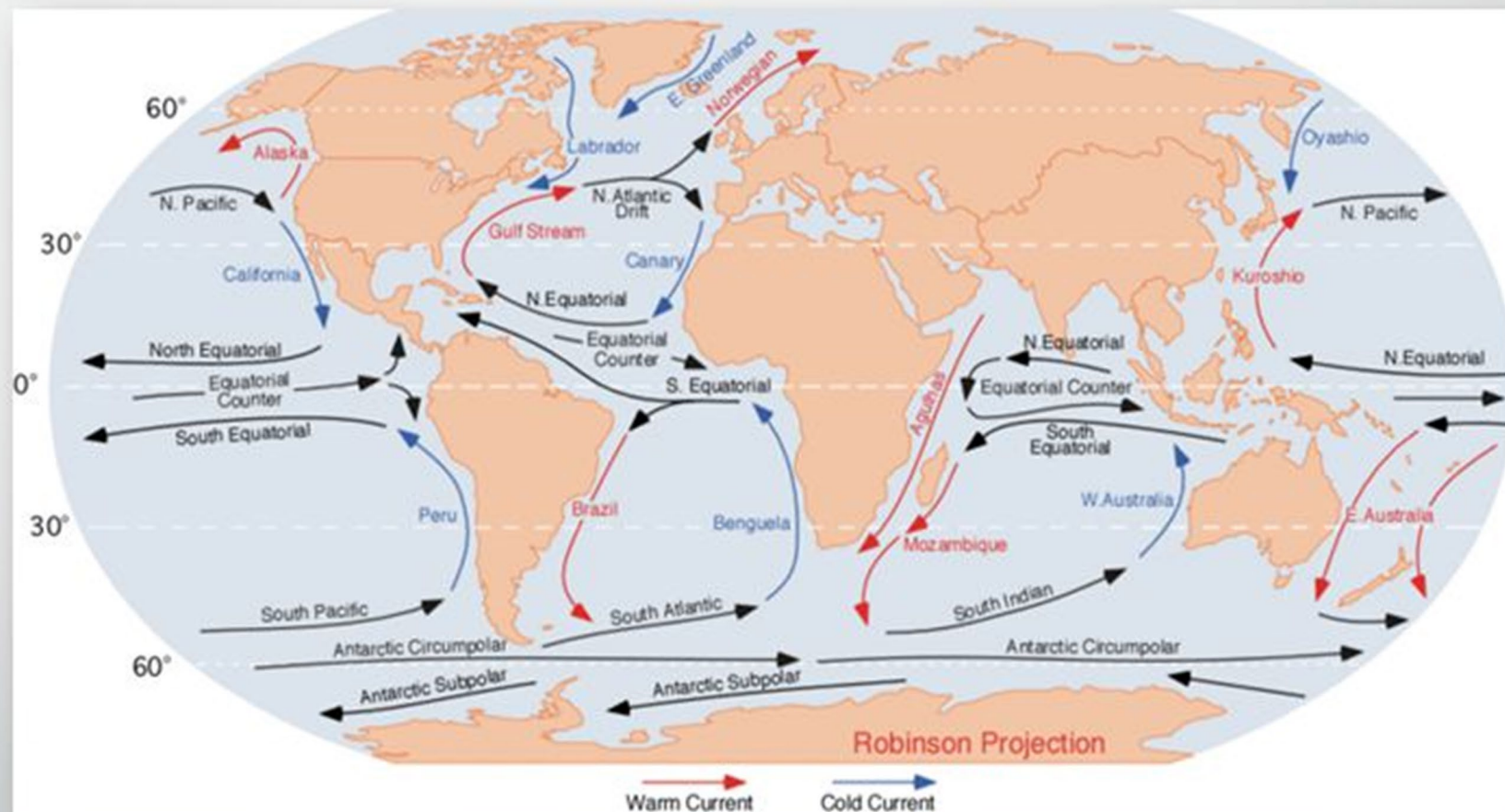
- Studený mořský proud na západním pobřeží Jižní Ameriky;
- Ovlivňuje ráz počasí v Jižní Americe na sušší (bez srážek) a studenější;
- Velmi dobré místo pro živočichy, zejména drobné sardinka, makrela.

Mořské/oceánské proudy

příčina:

- pravidelné větry
- různá teplota vody
- různá salinita
- slapové jevy
- rotace Země

Kolumbie

Karibik za málo peněz

- Součást karibské Jižní Ameriky, s hl. městem Bogotá 2600 m n.m.;
- Drogy, drogové kartely, Pablo Escobar, kokaturismus;
- Španělština, katolická víra, **káva (nejlepší na světě)**, banány, kakao, cukrová třtina;
- Těžba ropy, zemního plynu, antimonu a cínu;
- Populární cyklistika (Quintana, Tour de F 2019 - Bernal), fotbal, Shakira ...

Koka, Kokain

rostlinný alkaloid vyráběný z listů jihoamerického keře Kokainovník pravý. Pochází z vlhkých pralesů na východních svazích bolivijských a peruánských And, pěstuje se hlavně v Kolumbii, Peru a Bolívii.

Látku obsaženou v kokových listech užívali již **Inkové**, listy koka jsou v mnoha zemích tradičně žvýkány. Zmírnění únavy v horách.

Na výrobu 1 kg čistého kokainu je třeba 200 až 400 kg suchých listů koky.

Machu Piccu

Jezero Titicaca

Peru

Machu Piccu, Titicaca

- Nejstarší civilizace před Kolumbem, Incká říše, velmi populární turistická destinace (město Cuzco, jezero Titicaca, Machu Piccu);
- Až 50 % obyvatel jsou potomci původních indiánů;
- Vysoká biologická diverzita od vyprahlých planin pobřeží, přes hory And až k amazonskému pralesu;
- Španělština, jazyky indiánů, křesťanství;
- Brambory (odtud přišly do Evropy), lamy, rybolov;
- Těžba ropy, hlavně stříbra, mědi, zlata.

Inkové - video

Nejstarší peruánská kultura Norte Chico, na kterou navázala cca **1500 l př.n.l. Incká říše**. Jednalo se o rozvinutou zemědělskou civilizaci, zavažování, terasový systém polá, rybolov, architektura, města, silnice.

Středem Incké říše **Machu Piccu**, město **Cuzco** a posvátné jezero **Titicaca** (**nejvýše položené na světě**).

Ekvádor

rozmanitá země na
rovníku + Galapágy

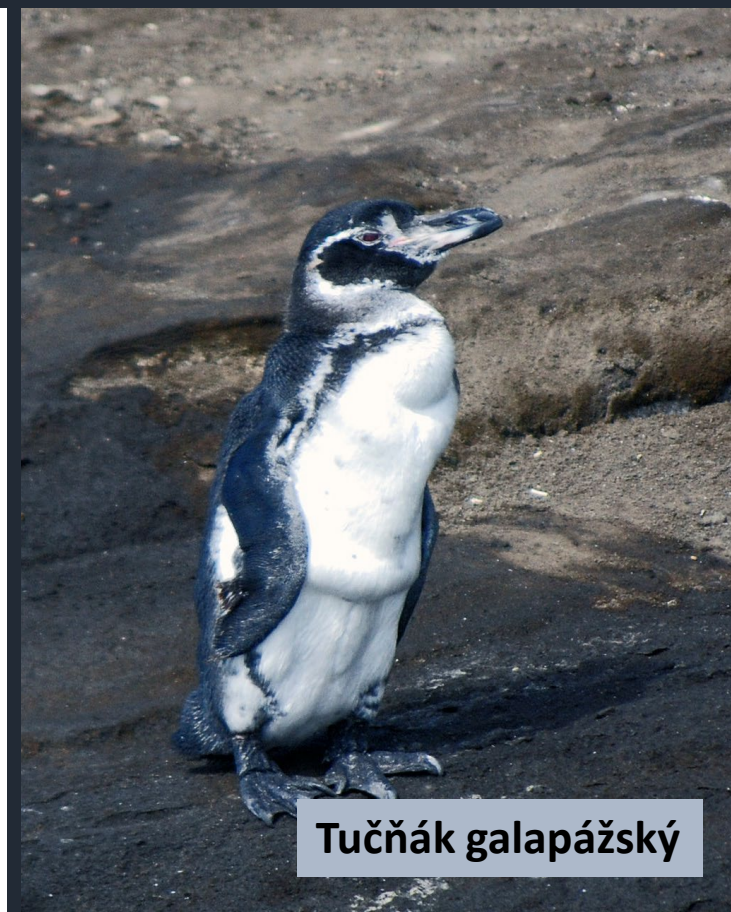
Želva sloní

Cotopaxi

- Slovo Ecuador znamená rovník, hlavní město Quito, španělština, 40 % obyvatel indiáni;
- Velmi chudý stát, i když se těží ropa, tradiční zemědělství;
- 1000 km od pobřeží se nachází **Galapágy** (sopečné souostroví), typické svou jedinečnou faunou se želvami, tučňáky.
- Symbol Ekvádoru jedna z nejvyšších činných sopek **Cotopaxi**.

Tučňák galapážský

Regiony Jižní Ameriky

2. Oblast Brazílie a okolních států

Brazílie (Brasília), **Venezuela** (Caracas), **Francouzská Guyana** (Cayenne), **Surinam** (Paramaribo) a **Guyana** (Georgetown).

▪ Země jižního cípu (CONO SUR)

Chile (Santiago de Chile), **Argentina** (Buenos Aires), **Paraguay** (Asunción) a **Uruguay** (Montevideo).

Brazílie

portugalština, největší stát J.Ameriky

- kolonizace 1500 Portugalskem, **úřední jazyk portugalština**, zlato, diamanty, ropa, kácení deštných pralesů;
- federativní republika, hl. město Brasilia, 9 ekonomika světa, G20, BRICS, zóna volného obchodu;
- největší tropický deštný prales světa **Amazonský** s nejdelší řekou **Amazonkou**;
- **největší producent kávy na světě**, většina obyvatel ve velkých městech, Sao Paulo, Rio de Janeiro (75%) – **olympiáda 2016, Karneval v Riu**, samba, noční život;
- **favely** (chudinské čtvrti na okrajích měst) jako důsledek rychlého rozvoje měst;
- zlato, železná ruda, kaučuk, bauxit ..., káva, tabák, kakao, pomeranče, banány, sója, cukrová třtina;
- Fotbal velmi populární, mnohonásobní mistři světa.

Amazonský prales, Amazonka

- V oblasti rovníku vlhké a horké klima umožnilo vznik tropických lesů;
- Oblast **Amazonky** (pramení v Peru v Andách), nejdelší řeky světa, Amazonská nížina, tvoří 1/3 celé země;
- Hlavní obyvatelé **hmyz, plazi, opice, papoušci**;
- Velký problém posledních let – **odlesňování**.

Nejvyšší vodopád světa Salto Ángel

Venezuela

Bolívarovská republika Venezuela
socialismus 21. století

Juan Guaidó

Nicolas Maduro

- Název od zdrobněliny Benátek (mnoho ostrovů v Karibiku), Bolívar je revolucionář osvoboditel Venezuely, hl. město Caracas;
- Socialismus 21.století, /jako Kuba, Sev.Korea, Bolívie .../, výsledek politiky **Hugo Chaveze** a po něm **Nicolase Madury, autoritářský režim, diktatura, manipulace voleb;**
- Obrovské zásoby ropy (největší na světě) a zemního plynu přesto **v posledních letech humanitární katastrofa**, obrovská inflace, nedostatek základních potřeb a potravin;
- **Vysoká kriminalita, únosy lidí, utečenecká krize** (mladé generace), konflikt s USA.

DUBEN
3. Minimální mzda/měsíc

18 000 bolívarů = 5,47 \$

ROK
2019 Předpokládaná inflace

10 000 000 %

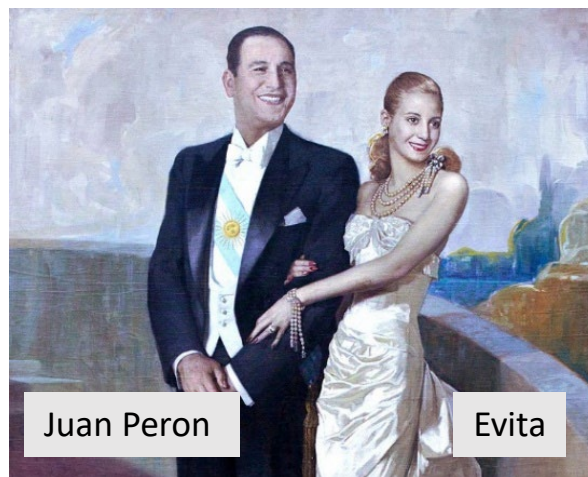
Regiony Jižní Ameriky

Země jižního cípu (CONO SUR)

Charakteristické zužování směrem k jihu, západní pobřeží členité (fjordy od ledovců).

Chile (Santiago de Chile), Argentina (Buenos Aires), Paraguay (Asunción) a Uruguay (Montevideo).

- **Laplatská nížina a Patagonie;**
- Většinou **subtropický a mírný podnební pás**, západ chladnější díky Andám a Humboldtovu proudu;
- Krajina bohatá na **nerostné suroviny**, průmysl hlavně v Argentině a Chile;
- Obyvatelstvo Argentiny a Uruguaye je soustředěno do **zálivu La plata**;
- Obyvatelé většinou potomci bělošských přistěhovalců (**kreolové**), vysoká střední délka života a životní úroveň.

Argentina

- hospodářsky vyspělým státem Jižní Ameriky, **úřední jazyk španělština, katolíci, centrem je oblast La Platy a Buenos Aires /hl.město/;**
- dělíme na úrodnou a obydlenou pampu, pak neobývané roviny Patagonie a skalnaté Andy, **60% obyvatel ve městech;**
- kolonizace Španělskem, dále emigranti z Evropy (hlavně Italové), **největší země mluvící španělsky;**
- zemědělství, hovězí maso (gaučové v pampách), ovčí vlny a kůže, dobré počasí, srážky, **obilnice světa**, chov skotu, víno (červené) zrající na svazích And;
- diktátorské vlády ve 20.století /**Juan Peron, muzikál Evita Andrew Lloyd Webber, zfilmováno Evita s Madonou v hlavní roli.**
- **Aconcagua - nejvyšší hora Ameriky;**
- Nejznámější Argentinský tanec – TANGO;
- Velmi populární fotbal Maradona, Messi.

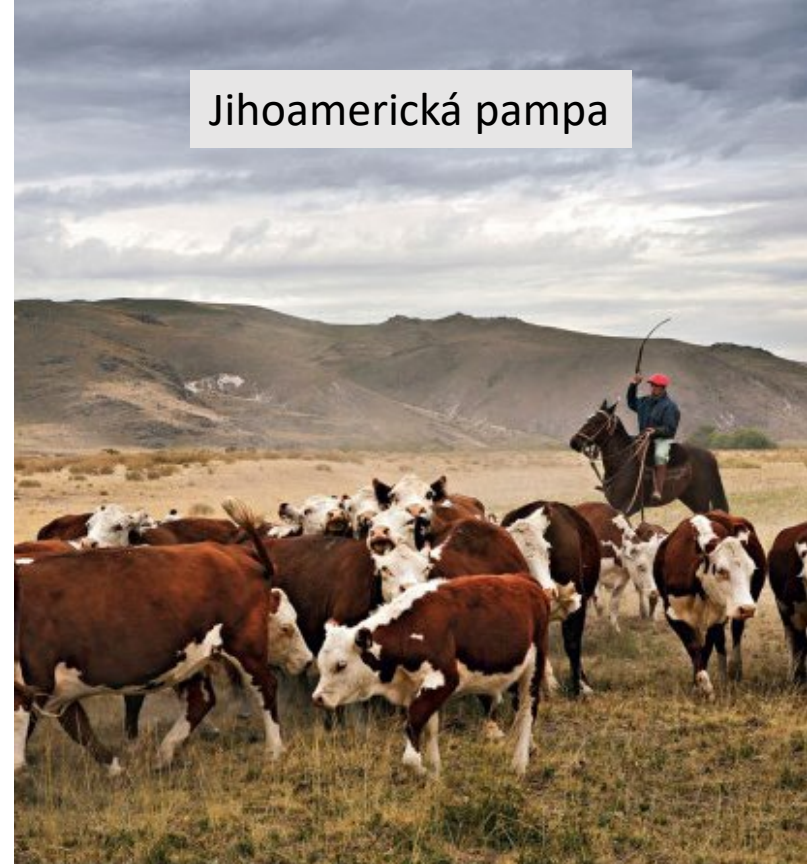
Stepi

- Označení pro travnaté oblasti mírného pásu;
- klima se vyznačuje horkými léty a chladnými zimami (**kontinentální klima**);
- Celoročně nedostatek srážek pro růst dřevin;
- **Půdy velmi úrodné** a většinou proměněny ve **světové obilnice**;
- Severoamerická **prérie**;
- **Jihoamerická pampa**;
- Maďarská **pusta**;
- Mongolská **step**,
- Kazašská **celina**.

Maďarská pusta

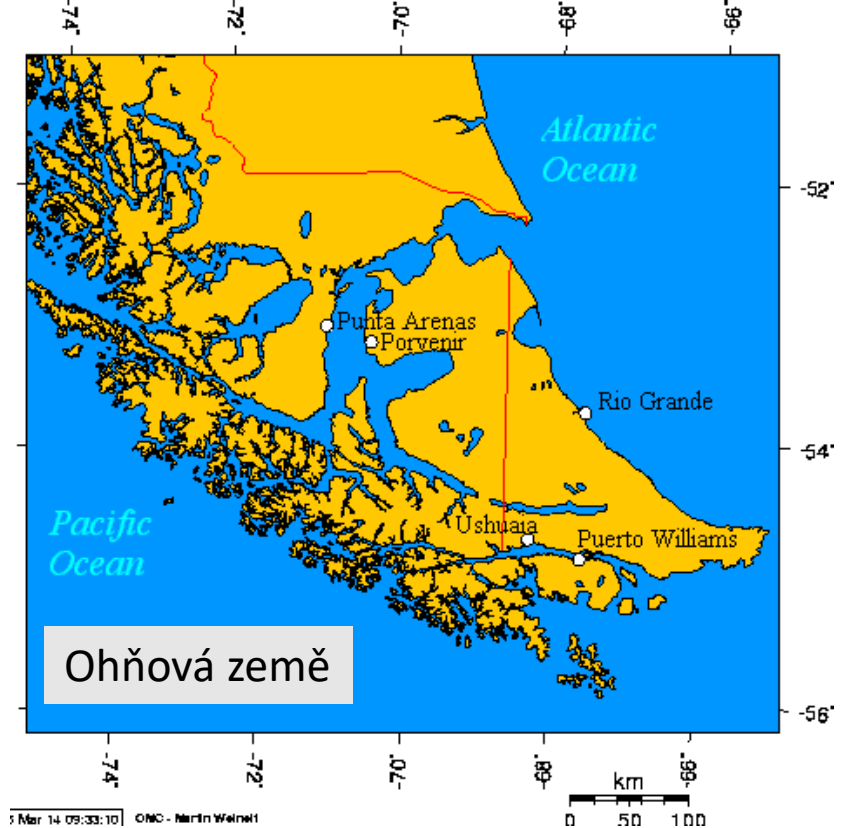
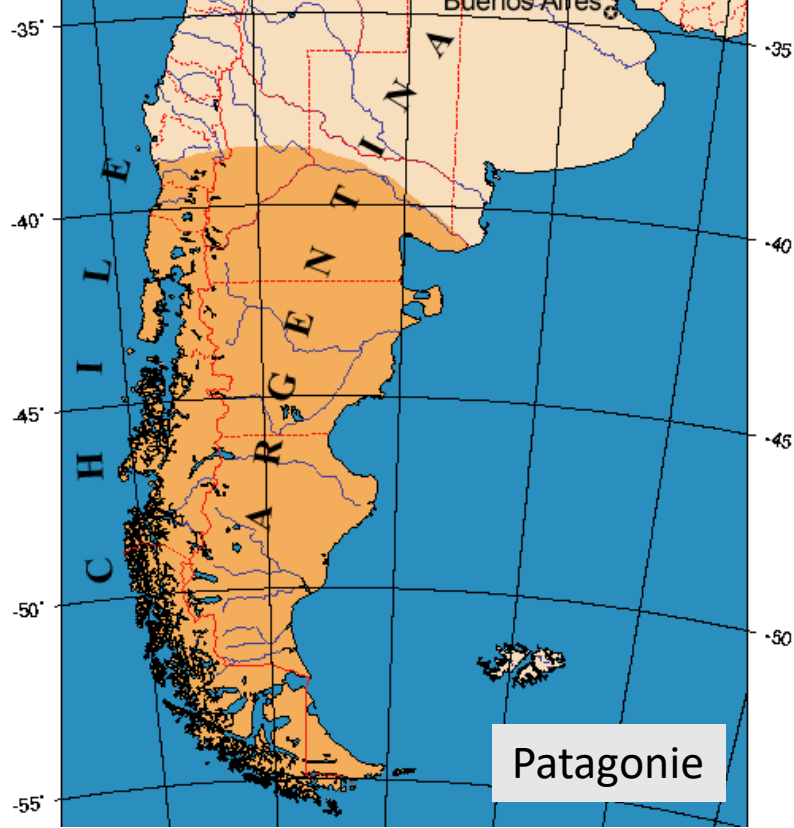
Jihoamerická pampa

Severoamerická prérie

Mongolská step / Kazašská celina

Patagonie a Ohňová země

- značení pro rozsáhlé území na jihu Jižní Ameriky, vzhledem k chladnějším podnebí je pro lidské osídlení převážně nehostinné.
- Na jihu Patagonie se nachází souostroví Ohňová země.

Chile

země vína a pouště Atacama

- Pobřežní stát (cca 4000 km), většina z 20 mil. obyvatel ve střední části a hlavním městě Santiago de Chile;
- V Tichém oceánu k ní patří i Velikonoční ostrovy;
- Rychle se rozvíjející ekonomika, **lídr vývozu mědi, víno**;
- **Poušť Atacama**, jedno z nejsušších míst na světě, vzhledem k suchému počasí umístění mezinárodních observatoří s dalekohledy.

ARGENTINA VS. BRAZÍLIE

srovnání států Jižní Ameriky

PŘIŘAĎ POJMY (co pojmy znamenají...?)

Maradona
Pelé
Evita Peronová
J. Kubitschek
portugalština
španělština
káva, sója
hovězí maso a obilí
Amazonka
Paraná
Aconcagua
Pico da Neblina
real
peso
mírné podnebí
tropické podnebí
step
deštný prales
São Paulo
Buenos Aires

Doplň chybějící pojmy

ARGENTINA

Rozkládá se od rovin přes až po

Většina území leží v.....pásmu, vyplněná(step). Argentina patří mezi světové obilnice a velkým vývozcem Průmysl zaměřený na vývoz zpracovává zemědělské produkty. Úřední jazyk

Pojmy Argentina: španělština, Gran Chaco – La Platskou nížinu – Patagonii, mírném, hovězího masa, pampou, mírném

Doplň chybějící pojmy

BRAZÍLIE

Svou rozlohou největší stát světa, federace států + území hl. města . Země bohatá na suroviny: Většina území leží v nížině , která je dnes Zemědělství se zaměřuje na vývozní plodiny Pro obživu obyvatel je nutné dovážet Ve městech žije% obyvatel, nejprůmyslovější oblastí je okolí největšího města na světě Obyvatelstvo rasově pestré vzniklé míšením Úřední jazyk : Portugalci jsou vyznavači víry,

Pojmy Brazílie: katolické, kopané a karnevalů, 5., železná ruda-černé uhlí-fosfáty, 26., Amazonské nížině, 70%, Sao Paulo, Portugalců-indiánů-černochoů, pšenici a kukuřici, káva-třtina-kakao-pomeranč-banány-hovězí maso, ohrožena nadměrným kácením, portugalská